

Prof. dr hab. med. Marek Dobosz
Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego
Wydział Nauk o Zdrowiu z OP i IMMiT GUMed
Gdański Uniwersytet Medyczny

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego oraz rozprawy
habilitacyjnej dr n.med. MONIKI RUCIŃSKIEJ
z Katedry Onkologii Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w związku
z przewodem habilitacyjnym w/w**

I. Dane osobowe oraz przebieg pracy zawodowej.

Dr n. med. Monika Rucińska ukończyła studia medyczne na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Białymstoku, uzyskując w 1991 roku tytuł lekarza. Po ukończeniu studiów oraz odbyciu stażu podyplomowego, od 1992 do 2003 roku była zatrudniona w Zakładzie Onkologii Akademii Medycznej w Białymstoku, początkowo jako asystent, po uzyskaniu tytułu doktora jako adiunkt. Lata 2004-2008 dr Rucińska spędziła w Danii odbywając staż naukowy na Uniwersytecie w Aarhus, biorąc udział w pracy Danish Breast Cancer Cooperative Group oraz Danish Lung Cancer Group. Po powrocie do kraju w

2008 roku została zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Onkologii Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W roku 2014 powierzono Jej funkcję p.o. kierownika Katedry, zaś w latach 2015-2019 prowadziła tę jednostkę jako kierownik Katedry. Od 2019 roku pełni funkcję kierownika Pracowni Medycyny Paliatywnej i Psychoonkologii.

W 1995 roku dr Monika Rucińska uzyskała I stopień a w 2000 roku II stopień specjalizacji z radioterapii onkologicznej. Dodatkowo, w 2003 roku, swoje wykształcenie zawodowe wzbogaciła o specjalizację z medycyny paliatywnej a w 2004 roku, już w Danii, uzyskała specjalizację z onkologii klinicznej, którą uznano w Polsce w 2008 roku. W 1999 roku, na podstawie rozprawy pt.: „Zależne od czynnika tkankowego tworzenie fibryny w raku trzustki”, Rada Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku nadała Jej tytuł doktora nauk medycznych. W latach 2010-2011 Kandydatka odbyła studia podyplomowe „Prawo medyczne, bioetyka i socjologia medycyny” na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, a w latach 2012-2013 studia podyplomowe „Psychoonkologia” w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej w Warszawie, zdobywając certyfikat psychoonkologa.

II. Działalność naukowo – badawcza

Dorobek naukowy dr n. med. Moniki Rucińskiej obejmuje 150 pozycji, w tym 75 publikacji w tekście pełnym i 75 komunikatów zjazdowych. Na 75 w tekście pełnym składały się: 64 oryginalne prace twórcze i 11 rozdziałów w podręcznikach. Skumulowany *Impact Factor* według listy Journal Citation Reports (JCR) wynosi 33,747, punktacja MNiSW 630 punktów. Sześć prac

oryginalnych pochodzi z okresu przed uzyskaniem tytułu doktora nauk medycznych. Po doktoracie Kandydatka znacząco powiększyła swój dorobek, publikując 37 prac oryginalnych. Liczba cytowań wg bazy Scopus wynosi 231, współczynnik Hirscha 8. Spośród 75 prac pełnotekstowych, w 35 Habilitantka była pierwszym autorem (w tym w 12 pracach oryginalnych), w 22 zajmowała drugą pozycję.

Dorobek naukowy dr n. med. Moniki Rucińskiej należy uznać za wystarczający. Poza cyklem siedmiu prac dotyczących leczenia miejscowo zaawansowanego raka gruczołu krokowego, stanowiącym podstawę do ubiegania się o tytuł doktora habilitowanego (zostanie to omówione w kolejnym rozdziale recenzji), obszar zainteresowań i tematyka dorobku naukowego Kandydatki dotyczy problemów współczesnej onkologii. Przedmiotem prac badawczych były między innymi zaburzenia homeostazy u chorych na nowotwór, organizacja opieki onkologicznej w Polsce oraz wyniki leczenia różnych nowotworów, zwłaszcza przy stosowaniu radioterapii i chemioterapii. Habilitantka badała także jakość życia onkologicznych pacjentów, zwracając szczególną uwagę na leczenie bólu towarzyszącego chorobom nowotworowym. Poza pracami oryginalnymi, na uwagę zasługują liczne prace poglądowe i rozdziały w podręcznikach o tematyce onkologicznej, w większości których dr Rucińska jest pierwszym autorem.

Realizując swoje prace badawcze, Habilitantka współpracowała z kilkoma krajowymi ośrodkami w Polsce: Katedrą Onkologii i Radioterapii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Katedrą Onkologii i Radioterapii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Zakładem Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie i Uniwersytetem Humanistycznospołecznym w Warszawie. Współpracowała także z

Uniwersytetem w Aarhus w Danii, jednakże Recenzentowi trudno było znaleźć w przedstawionym dorobku owoce tej współpracy w postaci publikacji.

Wyniki swoich badań dr Rucińska wielokrotnie przedstawiała podczas krajowych i zagranicznych konferencji naukowych. Za swoją działalność naukową, Rektorzy Akademii Medycznej w Białymstoku oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego kilkakrotnie przyznali Jej nagrodę zespołową I i II stopnia.

III. Działalność dydaktyczna i organizacyjna.

Dr n. med. Monika Rucińska prowadzi szereg zajęć dydaktycznych: z onkologii, medycyny paliatywnej, psychoonkologii oraz profesjonalizmu dla studentów Wydziału Lekarskiego, a także na Kierunkach Pielęgniarstwo, Dietetyka i Ratownictwo. Dodatkowo naucza medycyny pastoralnej studentów Wyższego Seminarium Duchownego Hosianum w Olsztynie. Jest organizatorem, kierownikiem naukowym i wykładowcą kursów specjalizacyjnych dla lekarzy specjalizujących się w medycynie paliatywnej oraz lekarzy rodzinnych. Ponadto jest wykładowcą w ramach kursów specjalizacyjnych CMKP dla lekarzy kształcących się w onkologii klinicznej, chorobach wewnętrznych i medycynie ratunkowej. Oprócz tego naucza na studiach podyplomowych „Psychoonkologia” w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej. W ramach działalności edukacyjnej organizuje i prowadzi zajęcia z podstaw i profilaktyki chorób nowotworowych, między innymi dla młodzieży ze szkół licealnych oraz organizacji i klubów pacjentów.

Na uwagę zasługuje aktywność Habilitantki jako opiekunki Studenckich Kół Naukowych. Prowadzone przez Nią Koła, zarówno przy Zakładzie Onkologii Akademii Medycznej w Białymstoku jak i przy Katedrze Onkologii UW-M w

Olsztynie, przygotowały i przedstawiły podczas studenckich konferencji naukowych ponad 30 prac, z czego część została nagrodzona.

Dr Rucińska jest promotorem i recenzentem licznych prac dyplomowych na kierunku Pielęgniarstwo i Dietetyka. Pełni też rolę promotora pomocniczego jednej pracy doktorskiej, jest także kierownikiem specjalizacji 2 lekarzy kształcących się w radioterapii onkologicznej.

Kandydatka pełni/pełniła szereg funkcji związanych z Jej działalnością organizacyjną. Między innymi w latach 2013-15 była konsultantem wojewódzkim w onkologii klinicznej dla województwa warmińsko-mazurskiego, przewodniczyła Warmińsko-Mazurskiemu Oddziałowi Polskiego Towarzystwa Onkologicznego. Od trzech lat przewodniczy Radzie Programowej Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, jest członkiem Zarządów: Olsztyńskiego Stowarzyszenia Hospicyjnego „Paliu” i Polskiej Ligi Walki z Rakiem.

IV. Ocena rozprawy habilitacyjnej.

Przesłany do oceny materiał dysertacji habilitacyjnej składa się z cyklu 7 oryginalnych prac twórczych o wiodącym temacie „Leczenie miejscowo zaawansowanego raka gruczołu krokowego”. Prace zostały opublikowane w latach 2014-2019 a więc po uzyskaniu tytułu doktora nauk medycznych. Prace są tematycznie spójne, cztery z nich zostały opublikowane w czasopiśmie zagranicznych, z czego trzy w czasopiśmie ujętych na liście filadelfijskiej o łącznej punktacji IF 6,894, trzy pozostałe prace ukazały się w polskim piśmiennictwie. Sumaryczna punktacja MNiSW wynosi łącznie 149,0 pkt. W

sześciu pracach Dr Rucińska jest pierwszym autorem, w jednej zajmuje pozycję senioralną, co potwierdza Jej wiodącą rolę w zaplanowaniu i przeprowadzeniu badań naukowych oraz opracowaniu uzyskanych wyników.

Są to następujące publikacje:

1. Rucińska M, Osowiecka K, Gałka Sz, Środa R, Wojciechowski P, Sugajska A. Time to treatment of prostate cancer patients. *OncoReview* 2018; 8: 86-93.
2. Osowiecka K, Nawrocki S, Kurowicki M, Rucińska M. The waiting time of prostate cancer patients in Poland. *Int J Environ Res Public Health* 2019; 16: 435; doi:10.3390/ijerph16030342.
3. Rucińska M, Stefańczyk M, Kowalczyk B, Minczewska J, Nawrocki S. Stereotaktyczna hypofrakcjonowana radioterapia chorych na raka gruczołu krokowego – doniesienie wstępne. *Nowotwory Journal of Oncology* 2014; 64: 16- 23.
4. Rucińska M, Kieszowska-Grudny A, Nawrocki S. SHARP hypofractionated stereotactic radiotherapy is well tolerated treatment in prostate cancer. Toxicity and quality of life assessment. *Strahlenther Oncol* 2016; 192: 449-457.
5. Rucińska M, Osowiecka K, Kieszowska-Grudny A, Nawrocki S. SHARP hypofractionated stereotactic radiotherapy for localized prostate cancer: a biochemical response to treatment. *JBUON* 2019; 24: 2099-2106.
6. Rucińska M, Kieszowska-Grudny A, Klimowicz K, Nawrocki S. Ocena jakości życia i aktywności seksualnej u pacjentów po radykalnej radioterapii z powodu raka gruczołu krokowego w porównaniu grupą zdrowych mężczyzn. *OncoReview* 2013; 3: 18-23.
7. Rucińska M, Kieszowska-Grudny A, Strzelczyk W, Bieleś K, Nawrocki S. Quality of life and sexual activity after stereotactic hypofractionated

radiotherapy of prostate cancer patients. J Integr Oncol 2016; 5. doi.:
10.4172/2329-6771.1000173.

Dodatkowo, poza cyklem wyżej wymienionych prac, Habilitantka jest autorem sześciu doniesień opublikowanych w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych (w pięciu z nich jest pierwszym autorem).

Przedstawiony cykl prac związany jest z ważnym problemem klinicznym, jakim jest rak gruczołu krokowego, nowotworem, którego częstość występowania w populacji stale wzrasta. Tematyka poszczególnych prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego dotyczy dostępności do diagnostyki i leczenia raka gruczołu krokowego w Polsce oraz skuteczności i toksyczności leczenia onkologicznego, jakim jest radioterapia stereotaktyczna. Analiza wyników dwóch pierwszych prac wykazała, że w Polsce czas oczekiwania na rozpoznanie i leczenie od podejrzenia raka gruczołu krokowego jest długi i wynosi prawie 19 tygodni. U mieszkańców dużych miast, czas ten był relatywnie najkrótszy. Wydłużone oczekiwanie na leczenie nie tylko może mieć wpływ na jego wyniki, ale także podwyższa poziom stresu pacjentów i pogarsza ich jakość życia. Autorka, co wydaje się oczywiste, postuluje konieczność wdrożenia systemowych działań mających na celu skrócenie tego czasu i wyrównanie szans pacjentów mieszkających w mniejszych miejscowościach. W pozostałych pięciu pracach Kandydatka wykazała, że stereotaktyczna hypofrakcjonowana radioterapia raka gruczołu krokowego w niskim stopniu zaawansowania przy pomocy promieniowania X generowanego w przyspieszaczu liniowym jest metodą stosunkowo prostą, dobrze tolerowaną przez pacjentów. Odsetek wczesnych i późnych powikłań po leczeniu pozostaje na akceptowalnym poziomie, zaś jakość życia chorych jest oceniana jako lepsza niż po standardowej radioterapii. Stanowi to podstawę do stwierdzenia, że metoda ta może stać się rekomendowanym sposobem napromieniania

pacjentów z niezaawansowanym rakiem prostaty. Dodatkową korzyścią tej metody jest znaczne skrócenie czasu leczenia, co z jednej strony jest komfortowe dla pacjenta, z drugiej zmniejsza obciążenie ośrodków onkologicznych i pozwala na efektywniejsze wykorzystywanie aparatury leczniczej. Wyniki badań Habilitantki zostały potwierdzone przez opublikowaną w 2019 roku w *International Journal of Radiation Oncology . Biology. Physics* (IF 5,859) metaanalizę 38 prospektywnych badań klinicznych (praca Habilitantki została w niej ujęta), w których wzięło udział ponad 6000 pacjentów, co potwierdza aktualność problemu przedstawionego w analizowanym osiągnięciu naukowym dr Rucińskiej.

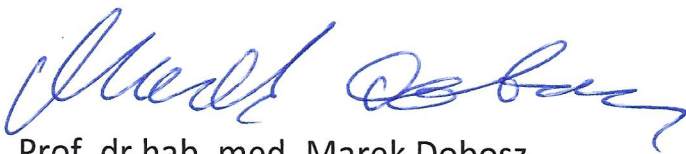
Przedstawiony do oceny cykl prac badawczych dr n. med. Moniki Rucińskiej, stanowiący podstawę do ubiegania się o tytuł doktora habilitowanego (art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.) oceniam wysoko, zarówno pod względem koncepcyjnym jak i metodologicznym. W znakomitej większości z nich dr Rucińska jest pierwszym autorem, skumulowany IF (6.894) tych publikacji można uznać za wystarczający. Publikacje te, mające nowatorski charakter, wzbogacają dziedzinę onkologii i radioterapii o nowe, praktyczne wartości.

V. Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym a przede wszystkim cyklem siedmiu publikacji stanowiących podstawę do sformułowania wniosku o nadanie tytułu doktora habilitowanego oraz osiągnięciami organizacyjnymi i dydaktycznymi stwierdzam, że dr n. med. Monika Rucińska spełnia wymogi stawiane w obecnej ustawie o stopniach i tytułach. Habilitantka jest w pełni

uksztalowanym, gotowym do samodzielności naukowcem. Jej dorobek naukowy uważam za wystarczający. Dr Rucińska jest dojrzałym, wykwalifikowanym, oddanym chorym klinicystą. Jej dotychczasowa działalność dydaktyczna i organizacyjna nie budzi zastrzeżeń.

W związku z powyższym rekomenduję Wysokiej Radzie Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dopuszczenie dr n. med. Moniki Rucińskiej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Prof. dr hab. med. Marek Dobosz

Gdańsk 02.09.2020.